

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(2)

2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 594 sahifa,
5-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bitiruvchi talabalarning qadriyatlar tizimining psixologik xususiyatlari	10
<i>Abdulazizova Muslima, Abdurasulova Sevinch, Ikromova Aziza, Iskanderova Sayyora</i>	
Oila va ta'lim tizimida raqamli xavfsizlik madaniyatini shakllantirish va uning psixologik omillari.....	14
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Yo'lchiyeva Zarinabonu Sanjarali qizi</i>	
Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni	18
<i>Abdullayeva Arofatxon Abdavaxobovna, Mirzahamdov Shahriyor Botir o'g'li</i>	
O'quvchilarni sport musobaqalariga tayyorlashda jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasining tarkibiy tuzilmasi va rivojlanish mexanizmlari	22
<i>Abduraximov Ziyodullo Xojiakbar o'g'li, Tuxtapulatov Shahobiddin Nuriddinovich, Nasimov Ulug'bek Orif o'g'li</i>	
Ta'limni raqamli transformatsiyalash sharoitida o'quv jarayonini tashkil etishning integratsion shakllarini qo'llash metodikasi.....	28
<i>Allamova Shoxista Shavkat qizi</i>	
Surxon vohasida sog'liqni saqlash tizimi: muammolar va yechimlar (Sherobod tumani misolida, 1925–1945-yillar).....	33
<i>Allamurotov Asadbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish	37
<i>Axmedova Muxabbat Axmedovna</i>	
Ko'p o'zgaruvchili funktsiyaning oraliq qiymatlari haqidagi teoremlar va ularning isbotlari	42
<i>Boqiyev X. X., Muxtorova Sevinch Asad qizi, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi</i>	
Bo'lajak mutaxassislarining huquqiy tafakkurini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	46
<i>D. M. Xolnazarova</i>	
Oilaviy tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar: tajriba-sinov natijalari asosida	49
<i>Ibragimova Aziza Toshniyazovna</i>	
Bo'lajak tabiiy fanlar o'qituvchilarining metodik kompetentligini shakllantirishda interaktiv integratsiyaning roli	55
<i>Jo'rayeva Xushro'ya Yaxyoxon qizi</i>	
Corrective Feedback in Foreign Language Learning Acts as a Vital Tool for Improving Accuracy With Research Indicating.....	58
<i>Kamalova Dilnoza Kurbanbayevna</i>	
Doping va halollik masalasi: sportdagi dolzarb muammo.....	64
<i>Kobilov Sobir Donakulovich</i>	
Yunon-rum kurashi bilan shug'ullanuvchi sportchilarning teknik va taktik harakatlarini takomillashtirish usullari.....	69
<i>Muhtorov Abdusattor Abdupatto o'g'li</i>	
3-4 yoshli bolalarda nutqning grammatik tuzilishini shakllantirishning psixolingvistik asoslari	75
<i>Rasulova Xulkaroy Abduhalil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda gender identifikatsiyasini rivojlantirishda ota-onalar bilan ishlashning mobil ilovaga asoslangan innovatsion modeli	80
<i>Razzoqova Mahliyo Qosimjonovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida geografiya fanining zamonaviy metodik yondashuvlari va o'qitishning samaradorligi.....	84
<i>Sunnatillayeva Zarina Sulaymon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning samaradorligini oshirish usullari	88
<i>Usmonov Salohiddin, Jo'rayeva Rayhona</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konfliktologik kompetentligini rivojlantirish konsepsiyasi	94
<i>Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Zaripova Xolida Baxtiyor qizi</i>	
O'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning interfaol metodlari.....	100
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdualiyevich</i>	
O'quv jarayonida innovatsion baholash texnologiyalarining ilmiy-pedagogik mazmuni	103
<i>Sobirova Marjona Shavkat qizi</i>	
Taekvondochilarning musobaqa davrida hujumkorlik jihatlarini oshirish	110
<i>Abdufattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li</i>	

Gender yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	114
<i>Shokirova Hilola Abduraxmon qizi</i>	
Ingliz tilida tinglab tushunish malakasini rivojlantirishda raqamli ta'limning samaradorligi	120
<i>Aytimbetova U. T.</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ...	124
<i>Axmedova Nazokat Erkinovna</i>	
"Inklyuziv ta'lim. gospital pedagogika" fanida dasturiy-metodik ta'minotning mazmuniy-texnologik va monitoring-dagnostik komponentlari.....	128
<i>Azamxonov Baxodir Sayitkamolxonovich</i>	
Ingliz tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda 5–6-sinf o'quvchilari uchun samarali usullar	132
<i>Rajabova Zarafshon Davronovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy nutq madaniyatini shakllantirishning innovatsion-metodik asoslari	135
<i>Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rganish mazmuni.....	140
<i>Usmonova Gulnoza Jaloliddin qizi</i>	
Образность современной медицинской терминологии	144
<i>Дулдулова Наргиза Ашимовна, Мирзаахмедова Нигора Ашимовна</i>	
Развитие исследовательской компетентности младших школьников посредством межпредметной проектной деятельности.....	148
<i>Мухтарова Лобар Абдиманнабовна, Нормаматова Розия Уктам кизи</i>	
Психолого-педагогические риски цифровой образовательной среды	153
<i>Рузметова Хилола Абдушариповна, Моминова Мадина Шукурулла кизи</i>	
"TALIA": система контент-генерации на основе ИИ для подготовки учителей	157
<i>Хасанов Зафар Шавкат угли</i>	
Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Enhancing Critical Thinking and Academic Communication Skills	164
<i>Allamuratov Gofur Ashurovich</i>	
Talabalarning bolalardagi ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish.....	169
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	
Jamoaviy va yakkakurashchi professional sportchilar motivatsiyasining ijtimoiy-psixologik farqlari	172
<i>Qaimova Gulmira Uchqun qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda steam yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari.....	176
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Katta guruh tarbiyalanuvchilarida steam kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik va yoshga oid psixologik xususiyatlari.....	179
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishning zamonaviy pedagogik yondashuvlari.....	183
<i>Yakubova Zilola Zikirovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining divergent fikrlashlarini rivojlantirish	187
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>	
Bo'lajak tarix o'qituvchilarida tarixiy tafakkur fenomenini rivojlantirish.....	191
<i>Djumaniyazov Farxod Ulugbekovich</i>	
Pedagogical Conditions for Developing Professional Motivation of Economics Students Through Gamification in English Language Classes.....	196
<i>Bobokeldieva Maftuna Abdusamad qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bilish faoliyatlarini shakllantirish asoslari	203
<i>Urunov Abduxalil Madjidovich</i>	
STEAM yondashuvi vositasida fizika fanida o'quvchilarning maxsus kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	208
<i>Jo'rayev H. O., Avezov I. Yo., Sharipov S. B.</i>	
STEAM ta'limi vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish	214
<i>Cho'ponova Sharifa Bozor qizi, Achilov Obid Muzrobovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konstruksiyalash va modellashtirish kompetensiyalarini rivojlantirish.....	219
<i>Haydarov Mirjalol Shog'dorovich</i>	

Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy shakllanish individual trayektoriyasini loyihalash metodikasi	222
M. B. Sheraliyeva	
Raqamli davrda kitobxonlik madaniyati va adabiyotning roli	228
Nabiyeva Sharifa Ismailovna, Ergasheva Mehriyona O'lmas qizi	
Jismoniy tarbiya ta'limida sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlari	231
O'razboeva Adiba Abdug'ani qizi	
Milliy kashtachilik asosida 5-sinf o'quvchilarining estetik tarbiyasini takomillashtirishning pedagogik imkoniyatlari	236
Olimova Dilnoza Murodullo qizi	
Aralash ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini 5E modeli vositasida takomillashtirish	240
Rajabova Nodirabegim Komilovna	
Oliy ta'lim talabalarining jismoniy sifatlarini rivojlantirishning metodik tizimini takomillashtirish	245
Raximov Bobirjon Abdurasulovich	
Raqamli pedagogikaning zamonaviy ta'lim rivojlanishidagi o'rni	250
Tojiyeva Asila Abdimannon qizi, Pardayeva Ra'no Eshboyevna	
Ajdodlar siymosini ifodalash vositasida talabalarni milliy iftixor ruhida tarbiyalash jarayoni pedagogik muammo sifatida	255
Xaitov Zufar Asroralievich	
Готовность к обучению в школе у детей подготовительной группы	260
Шералиев Сарварбек Сохибжон угли	
Oliy ta'lim muassasasi talabalarining mustaqil ishini tashkil etishga oid nazariy yondashuvlar tahlili	263
Asadova Zarina Axmadovna	
Grammatik tarjima metodining asosiy tamoyillari va xususiyatlari	272
Erkinova Madina Komil qizi	
Umumta'lim maktablarini boshqarishda sinf rahbarlari faoliyatining pedagogik mohiyati	275
Komilova Ziroatxon Murodjon qizi	
Maktabga tayyorlov guruhida bolalarni savodga tayyorlashda rivojlanish markazlarining metodik ta'minotini takomillashtirish texnologiyalari	282
Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Avazova Gulshoda Shodi qizi	
Turizm sohasi talabalarining ingliz tilidagi kasbiy diskursida uchraydigan kommunikativ to'siqlar va ularni bartaraf etish mexanizmlari	289
Usmonova Zilola Javlon qizi	
Chet tilini kasbiy fanlar bilan integratsiyalashda cilil modelining pedagogik xususiyatlari	294
Yo'ldoshev Otabek Abdug'aniyevich, Amirkulov Asliddin Shuxratovich	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarini integrativ yondashuv asosida kompetensiyalarini rivojlantirish	299
Rajabova Dilfuza Abdumajitovna	
Социально-психологические особенности проявления тревожности и страха у жертв торговли людьми в подростковом возрасте	303
Махмудова Д. А.	
Adabiy asarlarda xronotop muammosining badiiy ahamiyati	306
Yaqubjonov Iqboljon Odiljonovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual rivojlantirishda sensor integratsiya yondashuvining ahamiyati ..	311
To'rayeva Charosxon Shavkat qizi	
Boshlang'ich sinf darslarida ekologik tarbiyani shakllantirishning samarali metodlari	316
Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Safarova Rushana Murodullo qizi	
Badiiy asarlarni o'qitishda empatik yondashuvning metodik imkoniyatlari	320
Shoyimova Shoiri Sanakulovna	
Bolalar me'yoriy ontogenezida yozuv va grafomotor ko'nikmalarini rivojlanishi	323
Alimova Kamola Xayrulla qizi	
Yosh voleybolchilarda o'yin qarorini qabul qilish (Decision-making) ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi	328
Azimova Gulnoza Karimjon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik tayyorgarligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	333
Muxamadaliyeva Madinabonu Bohodirjon qizi	

Raqamli egizak texnologiyasi asosida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	336
<i>Sorimsokov Uchqun Soatboy o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga integrativ mashqlar orqali ta'lim berishning ahamiyati.....	340
<i>Zokirov Javohir G'aybullo o'g'li</i>	
Voleybol sport turini o'rgatish va uning mohiyati	345
<i>Eshbayev Ximmat Ablakul o'g'li</i>	
Qizlarning jamiyatdagi ijtimoiy faolligini oshirishning psixologik mexanizmlari	348
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Oliy ta'lim professor-o'qituvchilarining kasbiy rivojlanishi va qadriyatlar integratsiyalashuvining o'ziga xosligi	352
<i>A. Bozorov</i>	
Nutqiy etiket madaniyatning bosh bo'g'ini sifatida	357
<i>Abdurahmonova Kamola Erkin qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarida ingliz tilida kasbiy yo'naltirilgan leksik kompetensiyani rivojlantirishga qo'yilgan zamonaviy talablar	362
<i>Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarning rivojlanishida muhim omil sifatida	370
<i>M. Xo'jamberdiyeva, Abduvohidova Shaxnoza</i>	
Jismoniy mashqlar orqali stress va emotsional zo'riqishlarni kamaytirish imkoniyatlari.....	373
<i>Baxodirova Gulyora Nuriddin qizi</i>	
Kasbiy ta'limning raqamli transformatsiyasi va o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ilmiy-pedagogik asoslari	378
<i>Biysenov Temirbek</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida raqamli texnologiyalardan foydalanishning didaktik asoslari	382
<i>Bo'libekova Maftuna Shermuxammadovna</i>	
"Tarbiya" darslarini tashkil etish texnologiyalari	388
<i>Boltayeva Marjona Oybek qizi, Samadova Mahbuba Nutfullo qizi</i>	
Challenges in Translating Behavioral Verbs: A Lexicographic Perspective from English and Uzbek.....	392
<i>Elchayev Zokhidjon Akhmatovich</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llashning istiqbolli yo'nalishlari	396
<i>Ernazarov Zohid Nazarovich</i>	
Tejamkor ta'lim muhitida kaizen texnologiyasi vositasida bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv madaniyatini rivojlantirish.....	400
<i>Eshonkulova Shaxnoza Bayturayevna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda innovatsion pedagogik texnologiyalar vositasida tabiiy fanlarga doir bilimlarni shakllantirish	403
<i>Nuriddinova Maysara Ikromovna, Eshonqulova Uralbuvish Fayzullayevna</i>	
Raqamli transformatsiya jarayonida bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik mahoratni rivojlantirish	406
<i>G. X. Narzullayeva, F. M. Miraximova</i>	
Ekologik omillarning yosh sprinterlarning koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishdagi va musobaqa faoliyatidagi o'rni (Orol bo'yi mintaqasi misolida).....	411
<i>Genjemuratova Guljaxon Berdimbetovna</i>	
Emotsional intellekt konsepsiyasining rivojlanish bosqichlari	416
<i>Giyasova Nozimaxon Qahramon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirish	419
<i>Imamova Nilufar Zabiyyulla qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi-pedagoglarni tayyorlashda dual yondashuv	422
<i>Israilova Xusnida Adilovna</i>	
Legaltech va Lawtech: global istiqbollar, muammolar va imkoniyatlar	427
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Nematov Dilshodbek</i>	
Kasbiy faoliyatda muloqot madaniyati va nutq mahoratini rivojlantirishning metodologik jihatlari.....	432
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Raxmatullayeva Shaxnoza</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish ko'nikmalarini ingliz tilida shakllantirishda o'qitish metodlarining ahamiyati	435
<i>Kamalova Saida Maxamat Ibraximovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ yondashuvning pedagogik imkoniyatlari 439 Kambarova Dilfuza Salijanovna
	Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni 443 Karimova Nigora
	Bo'lajak pedagoglarning intellektual-artistik mahoratini rivojlantirishda mikromodulli mobil ta'lim (M-Learning) texnologiyasining loyihasi 447 Karriboyeva Lobarxon Fayzulla qizi
	Raqamli ta'lim platformasi yordamida texnologiya darslarida o'quvchilarning kreativligini rivojlantirish..... 452 Raxmatov A'zam Ashur o'g'li, Kenjayeva Marjona Komil qizi
	CEFR standartlari asosida ielts imtihoniga tayyorlash metodikasi 457 Mavlyanova Nilufar Suvankulovna, Ahadova Go'zal Ismatulloevna
	Project-Based Learning in Professional Education 461 Mukhtarova Nozima Kuchkarovna
	Kreativ kompetensiya- zamonaviy o'qituvchi muhim kasbiy sifatining ustuvor omili 464 Nazarova Madinabonu Narzi qizi
	Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi bolalarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlashda psixologik xizmatning o'rni..... 468 Nosirova Muhabbat Pirmurod qizi, Jabborova Malohat Azimovna
	Yuqori sinf o'quvchilarida o'ziga ishonchni oshirishda psixologik treninglarning ahamiyati..... 472 Nozimboyeva Muqaddas Abdulvohid qizi
	Brayl sistemasidagi boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda interfaol uslublardan foydalanish..... 477 Nuriddinova Maysara Ikramovna, Jo'raqulova Sharofat Baxtiyorovna
	Abdulla avloniy ijodida gender madaniyati va ijtimoiy mas'uliyat g'oyalarning pedagogik tahlili 480 Nurimbetova Shaxnoza Gayrat qizi
	Analitik kimyo fanidan mass-spektrometriya mavzusini muammoli ta'lim metodi asosida o'qitish samaradorligini oshirish..... 485 Nurjanova Fazila Farxadovna, Qo'chqarova Nargiza Otabekovna
	Talabalarda oilaviy budjetni boshqarish kompetensiyalarini rivojlantirishda loyiha ta'limining o'rni..... 489 Nurmatova Maftuna Ilxamovna
	Tyutorlarning innovatsion faoliyatini tashkil etishda sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati..... 493 O'rinova Nilufar Muhammadovna, Muxammadjonova Madinabonu Isroiljon qizi
	Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirish usullari..... 498 O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi
	Xulq-atvor fe'llarining ma'nosini yoritishda misollarning funksional roli 501 Ochilova Sanobar Narzullayevna
	Pedagogik ta'lim jarayonida umummadaniy kompetentlikning mazmuni va tarkibiy komponentlari 504 Olimova Dilrabo Nurali qizi
	Boshlang'ich sinflarda tabiiy fan orqali ekologik madaniyatni shakllantirishning pedagogik-psixologik bosqichlari..... 508 Orifjonova Iroda Orifjon qizi, Qutlimuratova Barchinoy Xolmurot qizi, Sirojeva Jasmina Rustamovna
	Pedagogik fanlarni o'rganish jarayonida bo'lajak o'qituvchilarni badiiy meros asosida ma'naviy-estetik rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari 512 Otaboboyeva Umida Ilxomovna
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishida mental yondashuv metodikasining ahamiyati 517 Parpiyeva Mohinur Baxtiyor qizi
	Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda madaniy merosning ahamiyati..... 520 Radjapova Zuxra Tirkashevna
	Boshlang'ich ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanishning samarali usullari 523 Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Sanginova Sevinch Bunyod qizi
	Pedagogik sinflarni tashkil etish tamoyillari va asoslari..... 527 Sadulloeva Farog'at Hikmatillo qizi

Yillik mashg'ulot jarayonida o'rta masofa yuguruvchilarining tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirish metodikasi	530
Saotov Farhod Alisher o'g'li	
Bugungi kunda talabalarni mutaxassis sifatida shakllantirishda maqsadga muvofiqlik, natijadorlik, optimallik va ijodkorlik mezonlari (pedagogika ta'lim yo'nalishi misolida).....	535
Satimboyeva Xurshidaxon Anvarjon qizi	
O'quvchilarning nutq kompetensiyasini rivojlantirish metodlari	539
Sharipova Marjona Rashidovna	
Zamonaviy yoshlar orasida prokrastinatsiya muammosi.....	543
Tillayeva Nodira Iskandar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning estetik madaniyatini shakllantirish	546
Umarova Gulshod Abduljabbarovna	
Yoshlarning ijtimoiy identifikatsiyasi shakllanishining psixologik omillari	552
Xolmirzayev Zafar Mirzamadinovich	
Karate sport turining madaniyati.....	556
Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Isayev Saidasliddinxon Islom o'g'li	
Ko'ngillilik faoliyatining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati.....	560
Yo'ldosheva Iqbol Bekbo'lsin qizi	
Talaba-yoshlarni milliy kurash mashg'ulotlariga tayyorlash metodikasini takomillashtirish	563
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Raqamli ta'lim muhitida o'smirlarning o'zini anglash jarayoni va uning shaxsiy rivojlanishga ta'siri.....	567
Zufarova Yulduzxon Muxiddin qizi	
Интерпретация биологических терминов на русском языке	570
Абдуллаева Нигора Курбановна	
Жанровые особенности рассказа-антиутопии В. С. Маканина "Однодневная война".....	574
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Мифопоэтика и аксиологические функции архетипа матери-хранительницы в повестях В. Г. Распутина "Последний срок" и "Прощание с матёрой"	578
Коржовова Шахло Одилжоновна	
Методологические аспекты изучения адаптаций Песчанковых (Gerbillidae) к аридным условиям: анализ классических и современных исследований	585
Нурова Хикоят Кенжаевна	
К вопросу о руководстве самостоятельной работой студентов при изучении иностранных языков	590
Рахимова Мухайё Акмаловна	

RAQAMLI TA'LIM PLATFORMASI YORDAMIDA TEXNOLOGIYA DARSLARIDA O'QUVCHILARNING KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISH

Raxmatov A'zam Ashur o'g'li
Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Texnologik ta'lim kafedrası p.f.f.d. (PhD), v.b.
dotsent

Kenjayeva Marjona Komil qizi
Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Texnologik ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada axborot va kommunikatsiya davrining talablari, insoniyat faoliyatining har bir sohasida, jumladan, eng asosiy va muhim sohasi hisoblangan ta'lim sohasida hamda aynan "Texnologiya" fanini o'qitishda zamonaviy talablar asosida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda o'zining sezilarli ta'sirini ko'rsatayotgan raqamli platformalarning afzalliklari to'g'risidagi fikrlar yoritilgan. Ta'lim berish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish, o'quvchilar kreativligini oshirish va ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish metodik tizimini takomillashtirish xususida so'z boradi. Ta'lim sifati oshirish bilan bir qatorda o'qitishning maqsadi hamda omillarining bir butunligini ta'minlashda integratsiyalashuvning ahamiyati ham izohlab berilgan. Raqamli platformalarning asosiy xususiyatlari, natijalari va xulosalari ham o'rin olgan.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim, masofaviy ta'lim, interaktiv o'qitish, axborot va kommunikatsiya, Google Classroom, raqamli platforma, masofaviy ta'lim.

Abstract: This article discusses the requirements of the information and communication age, the advantages of digital platforms that have a significant impact on improving the quality and efficiency of education in every sphere of human activity, including the most basic and important sphere of education, and in particular in the teaching of the subject "Technology", based on modern requirements. It discusses the use of information technologies in the teaching process, improving the methodological system for increasing students' creativity and developing creative abilities. Along with improving the quality of education, the importance of integration in ensuring the integrity of the goals and factors of education is also explained. The main characteristics, results, and conclusions of digital platforms are also included.

Key words: digital education, distance learning, interactive learning, information and communication, Google Classroom, digital platform, distance learning.

Аннотация: Согласно расчетам для каждой сферы человеческой деятельности, потребность в информации и коммуникации способствует повышению качества образования в современных условиях преподавания предметов “Технология и технология”. Речь идет о методическом обеспечении восстановления развития творчества. Наряду с учетом важности образования также объясняются цель образования и его интеграция в обеспечении его целостности. Основные особенности цифровых платформ, результаты и выводы.

Ключевые слова: цифровое образование, дистанционное обучение, интерактивное обучение, информация и коммуникация, Google Classroom, цифровая платформа, дистанционное обучение.

KIRISH

Global axborot tizimi butun dunyo aholisining jami faoliyat turlariga (mehnat, muloqot, ijodiy va ijtimoiy, sport va jismoniy faoliyat, tadqiqot, boshqaruv va tadbirkorlik, madaniy va ma'naviy, ta'lim va tarbiya) o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Ta'kidlash joizki, o'quv qo'llanma va fan dasturlarini ishlab chiqishda, baholash va ilmiy yondashuvga qadar o'z ta'sirining ijobiy natijalarini namoyon etmoqda. Raqamli ta'lim platformalari, elektron ta'lim, raqamli ta'lim texnologiyalari o'quv jarayonlarini sezilarli darajada o'zgartirib, uni yangi bosqichga olib chiqish bilan bir qatorda ta'lim sifatini oshirish, jarayonni osonlashtirish, pedagogik yondashuvlar va o'quvchilarni darsga jalb qilish strategiyalarini amalga oshirish uchun ulkan salohiyat bo'lib xizmat qilmoqda.

Ta'lim sohasining har bir jabhasida raqamli platformalarning o'рни shu qadar keng ko'lamdagi, ayniqsa amaliy bilim va tajribalar uchun afzalligi e'tiborga molik jihat deb bimalol aytish mumkin. Sababi nafaqat pedagog, qolaversa, o'quvchi yoki talabalarida intellektual salohiyat, ijodiy tasavvur, qiziqish va qobiliyatlarni yuzaga chiqarish imkonini beradi. Nazariy bilim ko'zda tutilgan natijaning yarim qismigagina erishishni ta'minlash, raqamli ta'lim platformalari orqali kutilgan natijaga katta ehtimol bilan to'laqonli erishish mumkin. Sababi raqamli ta'lim platformalari orqali ta'lim oluvchining bilim o'zlashtirishi anchagina yuqori.

Raqamli ta'lim platformalari - bu internet bilan bevosita uzviy bog'liq xizmatlar yoki ma'lumotlar taqdim etish tizimidir. Elektron qurilmalar, multimedia vositalari, internet resurslari, masofaviy platformalar qatori bir qancha raqamli texnologiyalar orqali ta'lim sifatini yaxshilash va uning samaradorligini oshirish, eng muhim maqsad - vaqtdan unumli foydalanish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Quvonarlisi shundaki, raqamli ta'lim platformalarining foydali va muhim xususiyatlari anchagina. Ular quyidagilar:

1. Interaktivlik. Masalan, interaktiv elementlar (testlar, videodarslar yoki forumlar) o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida muloqotni rag'batlantiribgina qolmay, dars jarayonini yanada samarali qilish uchun xizmat qiladi.
2. Foydalanuvchilar va xizmat ko'rsatuvchi bilan o'zaro aloqalar. Xizmat ko'rsatuvchi va foydalanuvchi o'rtasida aloqalar zaminini yaratadi. Masalan, global tarmoqlar foydalanuvchilarni bir-biri bilan bog'laydi.
3. Ma'lumotlar almashinuvi. Foydalanuvchilarga ma'lumot va resurslar almashish imkonini beradi. Masalan, video platformalar foydalanuvchilarga videolarni yuklash, ko'rish va tahlil qilish imkonini beradi.
4. Oson va qulay foydalanish. Bu ko'pincha intuitiv (tabiiy ravishda anglangan) interfeysga (foydalanuvchi uchun foydali va qulay dizayn) ega bo'lib, foydalanuvchi uchun qulaylik yaratadi.
5. Kengaytirilgan xizmatlar. Raqamli platformalar qo'shimcha xizmatlar va imkoniyatlarni taklif qiladi.

Zamonaviy, ya'ni hozirgi davrda eng ko'p foydalaniladigan raqamli ta'lim platformalarining turlari: Google Classroom (masofaviy darslar uchun), Zoom (onlayn darslar uchun).

Google Classroom imkoniyatlari. Bu texnologiyaning asosiy mohiyati shundan iboratki, o'quvchilarga nafaqat ta'lim tarkibini, balki uning faol ijodkorlari sifatida pedagogik jarayonning markazida bo'lish imkonini ham ta'minlaydi. Bu texnologiyada internetga ulangan har qanday brauzer orqali kirish imkoni bo'lgan bir qancha dasturlar yoki xizmatlar ishlab chiqiladi va taqdim etiladi.

Ta'lim sohasida eng ko'p foydalaniladigan Google xizmatlari: Google Calendar - onlayn kalendar, Google Docs - onlayn matn muharriri, Gmail - bepul elektron pochta, Google Maps - onlayn xaritalar to'plami, Google Sites - viki texnologiyalarni qo'llovchi bepul xosting, Google Translate - onlayn tarjimon ilova. Google Classroom foydalanuvchiga haqiqatdan ham sinfning interaktiv modelini yaratish imkonini beradi.

Masofaviy ta'limda o'quvchilar ma'lum bir joydan o'qish imkoniyatiga ega bo'lishlari, keng qamrovli resurslarga kirish imkoniyatlari hamda individual yondashuv asosida o'z ehtiyojlaridan kelib chiqib, ijodkorlik qobiliyatlarini namoyon etish imkoniga ega bo'lishlaridir.

Texnologiya fanining boshqa fanlardan farq qiladigan jihati shundaki, o'quvchilar bu fanda o'z qobiliyatlari, qiziqishlari hamda kreativlik (ijodkorlik) iste'dodlarini amalda namoyon eta olishlaridir. Maktab ta'limida texnologiya fani asosan qo'l mehnati orqali olib boriladi. Albatta, bu jarayon o'quvchi uchun qiziq, ammo ushbu jarayon raqamli platformalar orqali tashkil etilsa, kutilgan natijaga, ya'ni har qanday o'quvchi tasavvuridagi natijaga erishish mumkin. An'anaviy darsdan farqli ravishda tashkil etilgan raqamli ta'lim bilan bog'langan har

bir dars darslarga befarq bo'lgan har qanday o'quvchining diqqatini tortibgina qolmay, uning o'z ustida beixtiyor ishlashini ham ta'minlaydi, deb bermalol aytishimiz mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli platformalar va texnologiyalarning ta'limga ijobiy ta'siri haqida bir qancha tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar o'quv jarayonini boyitish, ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilar faolligini oshirish hamda masofaviy ta'lim imkoniyatlarini kengaytirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan bir qatorda, raqamli texnologiyalarni ta'limga joriy etish bilan bog'liq masalalar, masalan, raqamli savodxonlik darajasi, zaruriy resurslar kamligi va texnik qo'llab-quvvatlash masalalari, raqamli texnologiyalarning bevosita internet tarmog'i bilan bog'liqligi sababli uzoq chekka hududlarda yuzaga keladigan muammolarning oldini olish choralarini ham o'rganadi. Texnologiya fani o'qitishning nazariya va amaliyotga asoslangan yo'nalishi bo'lib, bu fanda yangi texnologiyalarni tatbiq etish xususida o'z fikrlarini asoslab bergan Kaliforniya universiteti professori Kylie Pepperning tadqiqotlari vizual-amaliy xarakterga ega hisoblanadi.

Peppler meykerlik harakati (maker movement), raqamli ijodkorlik va san'atni aynan texnologiya faniga integratsiya qilish borasida yetakchi tadqiqotchi hisoblanib, u o'z tadqiqotlarida texnologiyani shunchaki qabul qilish emas, balki uni kashf qilish, yaratish (making) va ijodiy qo'llashga katta e'tibor qaratadi. Uning bu qarashlari o'zining yetarlicha samarasini beribgina qolmay, texnologiya fanining rivojlanishiga ham ulkan hissa qo'shdi. Peppler tadqiqotlari texnologiya fanini faqat kompyuter savodxonligidan iborat deb emas, balki uni muhandislik, san'at va raqamli ishlab chiqarishni birlashtiruvchi fan sifatida qayta shakllantirishga qaratilgan.

Amerikalik professor va psixolog Richard E. Mayer (1947) multimedia ta'limi va kognitiv psixologiya sohasida yetakchi mutaxassislardan biri bo'lib, uning raqamli ta'lim haqidagi fikrlari quyidagi mazmunni belgilaydi: "Texnologiyani shunchaki qo'llash emas, balki uni inson miyasi qanday ishlashiga moslashtirish kerakligi ta'kidlanadi va o'z asosini topadi".

Mayerning raqamli ta'lim bo'yicha asosiy g'oyalari va fikrlari:

"Odamlar faqat animatsiya va ovoqli matn (audio) orqali, animatsiya, ovoqli matn va ekrandagi matn (subtitr) birga qo'llanilgandagiga qaraganda yaxshiroq o'rganadilar". Ma'nosi: ekrandagi matnni ovoz chiqarib o'qish (ekran va audio bir xil bo'lsa), kognitiv yuklamani oshirib yuboradi va o'rganishni qiyinlashtiradi.

Faylasuflarning fikricha, kreativlik - bu bir vaqtning o'zida subyektning o'ziga, shu jumladan, tashqi olamga tegishli bo'lgan asl mohiyatidir. Kreativlik, yaratuvchanlik, yuqori ijodkorlik subyektivlik ishtirokisiz amalga oshmaydi va faqat ijodkor shaxsning o'ziga xos xususiyatlari bilan namoyon bo'ladi.

O'quvchilarda noodatdiy yoki nostandart fikrlash, masalaga turli resurslar nuqtai nazaridan qarash qobiliyatini shakllantirish anchayin murakkab jarayon. Biroq buning bir qancha usullari mavjud. Mashhur pedagog Sir Ken Robinson 2006-yili "TED Talks"dagi chiqishida: "Bugun kreativlik - bu savodxonlik kabi muhim, ikkisi bir xil darajada muhim", deb aytgan edi. Yillar avval aytilgan bu fikr hozir ham dolzarbligini saqlab kelmoqda. Uzoq yillar davomida o'quv dasturlari va darsliklarni kuzatish natijasida shunday fikrga kelish mumkin: maktablar bolalarning kreativligini inobatga olmay, ko'proq akademik natijalarga e'tibor qaratdilar. Buning natijasida innovatsiya va kreativlikka bo'lgan e'tibor pasaygandek bo'ldi. Bu xuddi shoirga ilhom kelganda she'rini yozib qo'ymasa, bir necha martadan keyin ilhom parisi qaytib kelmay qo'yishiga o'xshaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda raqamli ta'lim platformalari yordamida texnologiya darslarida o'quvchilarning kreativligini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari va samaradorligini aniqlash maqsadida nazariy hamda empirik tadqiqot metodlaridan foydalanildi.

Tadqiqotning nazariy asosini raqamli pedagogika, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, kreativ ta'lim va texnologiya fanini o'qitish metodikasiga oid ilmiy manbalar tashkil etdi. Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, umumlashtirish va tizimlashtirish metodlari orqali raqamli platformalarning ta'lim jarayonidagi o'rni hamda o'quvchilar kreativligini rivojlantirishdagi ahamiyati o'rganildi.

Tadqiqot jarayonida Google Classroom, Zoom va boshqa raqamli ta'lim platformalarining imkoniyatlari tahlil qilinib, ularning texnologiya darslarida qo'llanilish samaradorligi baholandi. Shuningdek, pedagogik kuza-tish, suhbat, anketa va kontent-tahlil metodlari yordamida o'quvchilarning darsdagi faolligi, mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvlari o'rganildi.

Olingan natijalar asosida raqamli platformalardan foydalanish o'quvchilarning kreativ fikrlashini, muammoli vaziyatlarga yechim topish ko'nikmalarini hamda texnologik kompetensiyalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Tadqiqot yakunida texnologiya darslarida raqamli ta'lim platformalaridan samarali foydalanishga doir metodik tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Har bir fan, xususan, texnologiya fanida o'qituvchi o'quvchilardagi kreativlikni rag'batlantirish orqali ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish imkonini beradi.

1. O'quvchilarga o'zi uchun qaror chiqarishga imkon berish.
2. Ularning xohishini ustun qo'yish.
3. Daftarni o'zi istagan xilidan tutishiga imkon berish (daftarning hajmigagina cheklov qo'yish, qolgan parametrlarni tanlash o'quvchining ishi bo'lsin).
4. Istalgan rangdan foydalanishini ta'minlash.
5. Tanlovini yuqori baholash.
6. Ijodkorligini hurmat qilish.
7. Tasavvurlari haqida qiziqish bildirish.
8. Xatolaridan qo'rqmaslikni o'rgatish.
9. Tanlovini yuqori baholash.

O'quvchilarda kreativlikni rivojlantirish ularda nafaqat akademik muvaffaqiyatlarga hissa qo'shibgina qolmay, ularni kuchli ijodkor va innovatsion fikrlaydigan inson qilib tarbiyalaydi. Shu sabab ham dars jarayonlarida kreativlikni rag'batlantiruvchi usullardan foydalanish yuqori natija berishi o'z tasdig'ini topgan.

Olib borilgan tadqiqotlar natijasi shuni ko'rsatadiki, qiyosiy o'zgarishlar va olib borilgan nazariy tahlillar, kuzatuvlar natijasiga ko'ra, raqamli ta'lim platformalari, interaktiv vositalar, elektron doskalar, videodarlar, virtual laboratoriyalar dars jarayonlarini yanada qiziqarli qilish bilan bir qatorda vaqtdan unumli foydalanish, murakkab mavzularni o'quvchiga osonroq va tezroq usulda tushuntirib bera olish imkoniyatlarini yaratadi. O'qituvchilarning ham raqamli savodxonligini oshirish va o'z ustida yanada ishlashlariga turtki bo'lmoqda.

Zamonaviy texnologiyalar jadal rivojlanib borayotgan hozirgi davrda ta'lim sohasida axborot resurslarini tashkil etish va ulardan foydalanishga mamlakatimizda ham alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida elektron ta'lim milliy tizimini yaratish investitsiya loyihasini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2012-yil 16-apreldagi PQ-1740-son1 qarori ta'lim sohasini axborotlashtirishning milliy tizimini shakllantirish, zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish va ulardan foydalanish, jahon axborot resurslaridan bahramand bo'lish imkoniyatlarini kengaytirishga zamin yaratadi.

Hozirgi zamonaviy davrda dunyo pedagogikasi oldida turgan muhim masalalardan biri nafaqat bilimli, balki kreativ tafakkur sohibi bo'lgan shaxsni shakllantirish, qolaversa, ularning kreativ yondashuvlarini rivojlantirish usullari va vositalarini izlash hamda tatbiq qilish muammolari hisoblanadi. Ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish zarurati zamonaviy jamiyatning dinamik rivojlanishi va globallashtirish ta'sirida yanada jadallashmoqda. Raqamli platformalar ta'lim jarayonining rivojlanishida katta imkoniyatlar eshigi bo'lib xizmat qilmoqda. Raqamli ta'limning samaradorligi, o'qituvchilarning raqamli savodxonligi, o'quv resurslarining sifati va texnik baza bilan uzviy bog'liqligini jahondagi rivojlangan davlatlar - AQSh, Koreya, Finlandiya va Singapur tajribalarining tahlili ham yaqqol ko'rsatmoqda.

O'quvchilarning jamiyat uchun bilimli shaxs sifatida shakllanishi uchun birinchi navbatda o'qituvchilarning pedagogik qobiliyatlari va mahorati juda zarur hisoblanadi. Bu esa ularning o'z kasbiy faoliyatlarida muvaffaqiyatga erishishlari hamda kelajak avlodni jamiyat talablariga javob bera oladigan darajada tarbiyalay olishlarini belgilaydi. Darhaqiqat, qaysi jamiyat ko'proq ma'naviy yetuk, ruhan pok, jismonan sog'lom komil insonlarni tarbiyalab voyaga yetkazsa, ana shu jamiyat barqaror taraqqiyot va barkamollikka erishishi muqarrardir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Har bir qilinayotgan sa'y-harakatlar, olib borilayotgan izlanishlar va tadqiqotlarning samarasi hamda ko'zda tutilgan maqsadlarga erishish natijasi, birgina inson tafakkurining yuqori darajasi ekanligini bemalol aytish mumkin. Shu sababli yosh avlodlarga bilim berish sifatini oshirish uchun dars jarayonlarini raqamli platformalar orqali tashkil etish har bir maktab darsligida o'zining foydali va samarali ekanligining tasdig'ini topmoqda.

Texnologiyalar bilan hamnafas bo'lish yoshlarni madaniyat bilan bog'laydigan hamda maktablarda olib boriladigan an'anaviy modellarni loyihalashtirish va yaratishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi, shuningdek, o'quvchilarning kreativ va tanqidiy fikrlashlarini ham rag'batlantiradi. Shuningdek, raqamli platformalar dars jarayonidagi interfaollikni oshirishga ham xizmat qiladi.

1 <https://lex.uz/uz/docs/-5116861>

Raqamli vositalar bilan tashkil etilgan har qanday dars esa an'anaviy darslardan zerikkan o'quvchining diqqatini tortishi, beixtiyor darsga qiziqishining ortishiga sabab bo'la oladi. Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishi, o'quvchilarning kreativ va texnik kompetensiyalarini rivojlantiribgina qolmay, ularning zamonaviy kasblarga tayyorgarligini ham oshiradi.

Raqamli vositalar bilan uyg'unlashtirilgan darslar an'anaviy metodlarga nisbatan yuqori natija beradi. Shu bois ham texnologiya fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarni tizimli va metodik asosda joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. G.I. Ishmurodova, A.A. Raxmatov "Texnologiya ta'limi metodikasi" o'quv qo'llanma Qarshi "Intellect" nashriyoti 2023
2. Muslimov N.A., Lutfillayev M.H. Elektron ta'lim resurslari: yaratish va foydalanish. O'quv qo'llanma. Toshkent: "Fan va texnologiyalar", 2022. - 224 b.
3. А.Ю. Уваров. Образование в мире цифровых технологий: на пути к цифровой трансформации. – Москва: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2021. – 168 с.
4. "Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: nazariy va amaliyot" nomli ilmiy, masofaviy, onlayn konferensiyasi.
5. Muslimov N.A., Lutfillayev M.H. O'zbekistonda raqamli ta'lim muhitini shakllantirish muammolari va istiqbollari. - Toshkent: TDPU nashriyoti, 2022.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.